

(Прес, 31.12.2009)

Александар Тијанић, генерални директор РТС-а и један од најбољих српских новинара, у традиционалном, новогодишњем интервјуу за *Прес* говори о немилосрдном рату на српском телевизијском тржишту, али и о економским и политичким перспективама Србије....

Где сте Ви, господине Александре Тијанићу, били у 2009?! Скоро да се нисте оглашавали? Злобници тврде да Вам је понестало храбрости...

- У праву сте. Једва сам сакупио нешто мало храбрости за полемику са Цанетом, који је најопаснији човек на Балкану, са Биљаном Ковачевић-Вучо, која је најопаснија жена у Србији, и са парламентом око директних ТВ преноса. Признајем, није много. Старост. Страх. Сиромаштво...

У 2010. године истиче Вам мандат на РТС-у. Да ли ћете остати на Јавном сервису или ћете преузети неку нову телевизију?

- Размишљам искључиво кад морам, и то у самоодбрани. Мандат ми истиче тек у јуну. Видећу шта да радим у мери која зависи од мене и понуда које пристигну.

Шта мислите о идеји телевизија Пинк, Б92 и дела штампаних медија, да се на РТС-у укину рекламе?

- Сви који траже укидање маркетинга РТС - а то је огромних 40 процената нашег укупног годишњег прихода - заправо траже укидање РТС-а! Ништа то неће помоћи папирним

медијима. Али, Жељко са Пинка купиће још један авион и још једну јахту за 15 милиона евра, колико се нада да ће отети од РТС-а. Веран са Б92 планира да се са наших 15 милиона евра извуче из кризе. Није спорно да су комерцијалне станице и новине у кризи и да им треба помоћи. Али, не могу се спасавати власници приватних медија тиме што ће се задавити Јавни сервис. Пинк се можда и извуче, али Б92 мора хитно да се прода или ће за четири године завршити у саставу РТС-а као један сегмент нашег програма.

Колико људи у Србији плаћа ТВ претплату и колики је приход Јавног сервиса од претплате?

- Процент плаћања претплате је најсигурнији сонар за мерење дубине економске кризе у Србији. Грађани данас плаћају тачно половину могуће суме. У Београду и Војводини наплаћује са 65 процената, а на југу и истоку Србије од двадесет до тридесет посто. Претплата и маркетинг заједно годишње чине буџет РТС-а од око 90 милиона евра. То нас убраја међу 20 највећих српских компанија.

Да ли је у 2009. години Јавни сервис први пут изгубио битку са „ријалити Србијом“, пре свега са „Фармом“ ТВ Пинк?

- Духовито. Према званичним подацима једине лиценциране агенције за мерење гледаности, РТС је пету годину заредом убедљиво надмашио све конкуренте у свим сегментима и у свим жанровима програма. Од десет најгледанијих емисија на свим српским телевизијама, девет је са РТС-а. Шампиони су серије „Рањени орао“ и „Село гори, а баба се чешља“ са фантастична 72 процента гледаности. Тек на шестом месту, једина емисија са Пинка, јесте финале „Фарме“ са 60 посто. На листи десет најгледанијих спортских преноса свих десет је са РТС-а. Погледајте, на пример, информативни програм. Наш Дневник је у просеку имао годишњи рејтинг од 17,2 и шер од 45. Дневник Пинка само 7,3 и шер 19. Вести Б92 имају рејтинг од 4,2 и шер од 12,4... Надам се да сад разумете разлоге због којих комерцијалне ТВ нападају РТС.

Зашто је РТС-у и комерцијалним телевизијама толико важна гледаност?

- Без гледаности нема утицаја и нема маркетинга. Али, постоје две врсте гледаности. Упркос критикама, РТС је своју гледаност направио сопственим емисијама избацујући из

програма шпанске серије, ријалити-програме и фолк музику. Наше најгледаније емисије су Дневник, „Слагалица“, „Јутарњи програм“, „Око“, „Београдски програм“, „Упитник“, „Квадратура круга“, „Сасвим природно“, „Сведок“.... Тај наш резултат натерао је Б92 да у потрази за рејтингом приказује „Великог брата“ и тиме озбиљно наруши сопствени идентитет. Пинк је посебна прича, јер смо натерали ту телевизију да седам сати дневно приказује „Фарму“, а увече да слика несрећнице које одговарају на питања да ли су доживљавале оргазам док их је отац силовао. Овакав развој Пинкове концепције довешће до бразилског синдрома, где је водитељ тамошње телевизије у потрази за гледаношћу наручивао убиства и снимао их скривеном камером. Против тога Србија нема одбране и мислим да ће следеће године Пинк читав програм заснивати на „Фарми“.

Кажете да никако не бисте прихватили да водите дневне политичке новине у Србији. Због чега?

- Спорост. Неписменост публике. Неспособност новинара. Србија има само десет способних уредника и новинара у папирним медијима.

У 2009. години Србија се суочила са економском кризом у којој су политичари опет боље прошли од обичних грађана, а криза ће, како се најављује, бити настављена и у 2010. години...

- Осећам да је кризи крај. Али, знам да није. Следећа година је и за власт и за опозицију доба „Новог реализма“. Наиме, пре или доцније, свака политика сретне свој умор. Речи више нису монета, јер опстаје непремостиви понор између „Хиљаду златних Срба“ - који имају све што пожелеле - и обичног света који нема ништа. Али се боји и за то „нешто“. Наша деца ће заувек радити за надицу за потомке „Хиљаду златних Срба“. Таква немоћ више производи политички апсентизам и клонулост, него било какву врсту револуције. Следећа година је вакуум; доле немамо куд, а без снаге смо да кренемо навише.

Да ли ће и када та економска криза прерасти у политичку и изазвати ванредне изборе?

- Врење у друштву лакше настаје кад живот постаје бољи, али недовољно брзо. Или не захвата све слојеве друштва. Ако размишљамо о изборима, поштено је рећи следеће:

сваки нови избори у Србији представљају победу наде над искуством. Сами по себи, избори не решавају ништа, јер је маневарски простор свих политика у Србији јако сужен. У таквој ситуацији постоји опасност да се чежња за променом власти оптички приказује као резултат и напредак по себи. Нови избори, кад год да дођу, само ће прецизно измерити величину једне нове странке.

На Вас су некако највише љути функционери СНС-а јер сматрају да нису довољно заступљени у програму РТС-а. Да ли су они у праву и да ли РТС намерно медијски спутава напреднаке?

- Случајно знам да Ненад Љ. Стефановић, главни и одговорни уредник њуз-програма РТС-а, мери штоперицом сваки секунд поделе програма на власт и опозицију. Уосталом, рејтинг напредњака не зависи од тога ни шта раде, нити од броја њиховог појављивања на РТС-у. Они су још увек у угодној, вербалној заветрини.

Као неко ко врло добро познаје све политичаре у Србију, какво је Ваше мишљење о Томиславу Николићу и какву политичку будућност предвиђате њему и његовој странци?

- Шешелј је знао какве су способности Николића кад га је унапредио у радикала број Два. Сада Тома треба да покаже колико је спреман да буде број Један. Надам се да схвата да променити Србију и владати Србијом нису исте ствари. Други његов проблем је његово контроверзно бирачко тело. С једне стране, то су млитави радикали с истим конфекцијским бројем. С друге, Срби у вечитој потрази за човеком који има чаробни штапић да их поштеди напора транзиције. То је експлозивни спој фрустрације и наде.

Да ли је Томислав Николић у праву кад каже да је политика председника Србије и ДС-а Бориса Тадића добра, само је проблем што се она не спроводи?

- Тома је изабрао најопаснију тактику према Демократској странци. Он, практично, тврди да је за грађане Србије свеједно да ли гласају за Бориса или за њега. У ситуацији кад постоји консензус око пет крупних националних питања, а у недостатку великих тема и маневарских могућности, Николић истура коефицијент претпостављене ефикасности као мамац за бираче.

Значи, двопартијски систем у Србији?

- Двопартијски систем ми се чинио добром идејом. Међутим, ортачка владавина две највеће странке поништиће на осам година сваки траг српске опозиције. Тиме ће потенцијални ортаци, уместо да се контролишу међусобно, направити угодну дуговечну већину која ће под своју контролу ентузијастички ставити не само државу већ и друштво. Али, можда ће их баш та могућност приближити.

Делите ли ентузијазам власти у вези са српским европским интеграцијама?

- А где друго да идемо? Грешка је, међутим, што брбљиви министри лицитирају годином уласка у Европску унију. Наш је посао да Србију средимо као државу, да извозно усмеримо нашу економију, да победимо у рату са корупцијом, да пружимо сваком талентованом потомку шансу да успе у овој земљи. Улазак у породицу европских нација формална је потврда да је наша Србија озбиљна држава. Само чланство је, без унутрашње озбиљности, чаплиновски модел бугарског европеизма.

Колико је, према Вашем мишљењу, реална политика „и Европа и Косово“?!

- Верујем да ћемо бити изложени некој врсти ултиматума типа: „Или-или“. Не искључујем да Србија јединствено одбаци ултиматум да се за награду, заувек и неопозиво, одрекне целог Космета. Кад се једном наруши принцип међународног права, све је могуће. Какви су то принципи на делу кад се на линији Кипар-Приштина-Београд-Сарајево примењују три принципа и пет политика?! Али, видећемо одлуку Међународног суда и потом - хоће ли Србији бити дозвољено да тријумфује или да часно ремизира. Више од тога је утопија.

Какво је Ваше мишљење о политици коју спроводи председник Борис Тадић?

- Тадић, на много начина, представља уземљење за српску нацију. Он је обезбеђење од шоковитих, масовних струјних удара. Политиком „корак по корак“, не прелазећи носивост Срба, јасно је дефинисао оријентацију државе. Његов је проблем што - у времену када је од политичара постао државник - ова година, као година спољне политике, прелази у 2010, која ће представљати доминантно годину унутрашњеполитичких питања. Спектакуларно је његово приближавање са Вашингтоном. Улазницу је представљала политика мира у региону, али и политика рата са мафијом и међународним

Тадић представља уземљење за српску нацију

Пише: Александар Тијанић
четвртак, 31 децембар 2009 14:36

нарко-картелом. Тачно је да гази Американце по ципелема кад је у питању Космет, али је тачно и да ужива статус главног регионалног играча у очима Европе и Америке. Упућени кажу да је то игра са улогом његове главе. Но, његова ће позиција следеће године зависити од тога хоће ли успети да стави „кокошку у лонац“ сваком српском домаћинству.

(Разговарали **Ђ. Кесић - С. Марјановић - Д. Ј. Вучићевић**)